

TUCHTRECHTSPRAAK

Rechtbank Arnhem

Meervoudige militaire kamer

Uitspraak in beroep van 6 augustus 2007

T.Z.nr. 07/02

Voorzitter: mr. J.B.J. Driesen; *rechter:* mr. R.A.V. Boxem; *militair lid:* kolonel mr. J.P.M. Schwillens

a. Formaliteiten bij de tuchtrechtelijke afdoening van een strafbaar feit.

Bepaalde met name genoemde strafbare feiten kunnen met toestemming van de officier van justitie tuchtrechtelijk worden afgedaan. Van die toestemming en de datum waarop deze toestemming aan de commandant wordt meegedeeld, dient op het straffenformulier melding te worden gemaakt.

b. Een tuchtzaak eindigt van rechtswege als er binnen de voorgeschreven termijn geen uitspraak is gedaan.

Na het uitreiking van een beschuldiging heeft de commandant - tenzij er sprake is van een of meer met name in de wet genoemde verlengingen - 21 dagen de tijd om het onderzoek te houden en tot een beslissing te komen. Komt hij daar niet aan toe dan is het tuchtproces na verloop van die 21 dagen van rechtswege geëindigd.

c. Gelijktelling van dagen met feestdagen als bedoeld in de Algemene termijnenwet

Voor de jaren 2007 tot en met 2010 zijn er thans twee koninklijke besluiten van belang waarin bepaalde dagen worden gelijkgesteld met algemeen erkende feestdagen. Dat heeft ook gevolgen voor het tuchtrecht, want een termijn die afloopt op zo 'n dag wordt verlengd met de eerstvolgende werkdag.

(art. 51, 53, 59, 79, 110 WMT, Algemene termijnenwet)

Uitspraak van de meervoudige militaire kamer van de rechtbank Arnhem, op het beroep van: W., sergeant-majoor, mr. 00.00.00.000, ingedeeld bij X-Cie te Darp, wonende: [adres], - hierna aangeduid als gestrafte - waarbij de hierna te noemen uitspraak wordt bestreden.

Het verloop van de procedure.

Aan gestrafte werd op 25 augustus 2006 te 10:30 uur een beschuldiging uitgereikt, luidende: "Art 36 lid 2. Op 17 augustus 2006 het gebruik van MB 00-KZ-00 om circa 07:00 uur voor verplaatsingen van en naar de onderofficiers legering binnen een militaire plaats", met vermelding van de artikelen 79 en 36 van de Wet militair tuchtrecht.

Het onderzoek in eerste aanleg vond plaats op 12 oktober 2006 te 09:30 uur.

Op 12 oktober 2006 werd gestrafte door de commandant van X-Cie Y-BAT wegens schending van de gedragsregel van artikel 36 lid 1 van de Wet militair tuchtrecht gestraft met een geldboete van € 40,- (veertig euro) op grond van de bewezen gedraging welke gelijklopend is aan de hiervoor vermelde beschuldiging.

In rubriek 27 op het straffenformulier is code "8" ingevuld. Deze code dient gebruikt te worden ingeval van de verlenging van de termijn om nog een beschuldiging te kunnen uitreiken (zie art. 53 lid 4 WMT), maar die situatie deed zich in deze zaak niet voor omdat

al op 25 augustus 2006, na ontdekking van het feit op 17 augustus 2006, de beschuldiging was uitgereikt.

Deze uitspraak is aan gestrafte uitgereikt op 12 oktober 2006 te 16:00 uur.

Op het straffenformulier is onder bijzonderheden vermeld: Afgedaan als gevolg van machtiging OM van 23 augustus 2006, parketnummer 830350-06.

Gestrafte heeft op 12 oktober 2006 via een zogenaamd VRA¹⁾ een beklagschrift ingediend. De datum van indiening van dit beklagschrift is op het beklagschrift aangetekend. Gestrafte heeft op 7 november 2006 per e-mail een aanvullend beklagschrift, gedagtekend 30 oktober 2006, ingediend.

Gestrafte is opgeroepen voor het onderzoek op beklag op 8 maart 2007 te 13:00 uur. Uit de bij het beklagformulier gevoegde en daarvan deelsluitmakende toelichting van de beklagmeerdere blijkt dat gestrafte sinds 8 november 2006 ziek thuis is geweest en dat hij per 7 maart 2007 weer in staat was gehoord te worden in verband met het ingediende beklag.

Gestrafte is volgens de schriftelijke toelichting op 20 maart 2007 wederom gehoord en bij die gelegenheid is hem het laatste woord gegeven.

De beklagmeerdere heeft op 20 maart 2007 de beslissing op beklag gegeven. Deze beslissing hield in dat gestrafte een berisping werd opgelegd en dat de bewezen gedraging gelijklopend is aan de bewezen gedraging in eerste aanleg.

Gestrafte is in beroep gegaan tegen deze uitspraak op beklag door indiening van een beroepschrift bij de commandant op 21 maart 2007.

Het beroepschrift is tijdig ingediend en gestrafte kan daarin worden ontvangen.

Gestrafte stelt in zijn beroepschrift onder meer:

“Ik teken beroep aan tegen de opgelegde straf door de beklagmeerdere. Tevens teken ik beroep aan tegen de procedure die erg lang geduurd heeft.

De reden van mijn beroep is dat ik gezien de feiten van mening ben onschuldig te zijn aan het beschuldigde omdat ik op genoemde 17e augustus 2006 thuis was, hiervan is mijn partner getuige “.

De zaak is in beroep onderzocht ter terechtzitting van 23 juli 2007. Gestrafte is ter terechtzitting van 23 juli 2007 gehoord.

De officier van justitie heeft zijn oordeel gegeven en onder meer gezegd, zakelijk weergegeven:

De eerste bijzonderheid in deze zaak is dat het tuchtproces in eerste aanleg te lang heeft geduurd sinds 25 augustus 2006. De beslissing is pas gegeven op 12 oktober 2006. Een verlenging is in bepaalde gevallen mogelijk, maar in deze zaak is niet gebleken van bijzonderheden waarom het rapport is uitgesteld. Op grond van het bepaalde in artikel 54 lid 1 sub b van de Wet militair tuchtrecht dient de bestreden uitspraak te worden vernietigd en moet gestrafte alsnog worden vrijgesproken.

De tweede bijzonderheid in deze zaak is dat ook in het tuchtproces bewezen moet worden dat gestrafte zich schuldig heeft gemaakt aan de in de beschuldiging omschreven gedraging. Het kan zo zijn dat het voertuig ergens wordt aangetroffen, maar de vraag blijft wie de auto daar heeft neergezet. Als het zo is dat de sleutels van een MB (Mercedes Benz) op alle voertuigen van dat merk en type passen, dan kan iedereen die auto daar hebben neergezet. De rapporteur heeft niet waargenomen dat gestrafte dit voertuig daar heeft geparkeerd.

¹⁾ Een VRA is een formulier waarop verschillende dingen gemeld/verzocht kunnen worden, waarbij VRA staat voor Verzoek/ Rapport/Aanvraag bezoek arts. J.R.G.J.

Ook hierom dient de beslissing te worden vernietigd en dient gestrafte te worden vrijgesproken.

Gestrafte heeft het woord ter verdediging gevoerd, in die zin dat hij zich heeft aangesloten bij de conclusie van de officier van justitie.

De militaire kamer heeft beraadslaagd naar aanleiding van het onderzoek ter terechtzitting in beroep.

De motivering van de beslissing.

1. De militaire kamer constateert dat na het uitreiken van de beschuldiging op 25 augustus 2006 pas op 12 oktober 2006 het rapport is gehouden en de beslissing is genomen.

Op grond van het bepaalde in artikel 54 eerste lid aanhef en onder b van de Wet militair tuchtrecht is het tuchtproces in eerste aanleg van rechtswege geëindigd, omdat er na 21 dagen sinds de aanvang van het tuchtproces (uitreiking beschuldiging op 25 augustus 2006) geen beslissing is genomen als bedoeld in artikel 76, eerste lid, van die wet. Er is geen verlenging van deze termijn geweest als gevolg van de artikelen 59, tweede lid, 64, tweede of derde lid, of 80, eerste lid van de WMT. Ook al was sprake geweest van verlenging dan kon die verlenging maximaal 21 dagen zijn, behalve in de situatie van artikel 80, eerste lid, WMT. Ook in dat geval lag het gehouden rapport ruim buiten de termijn van 42 dagen na de uitreiking van de beschuldiging.

2. Dit houdt in dat zowel de beslissing op beklag als de beslissing in eerste aanleg moeten worden vernietigd tengevolge van het van rechtswege geëindigd zijn van het tuchtproces in eerste aanleg.

3. De militaire kamer overweegt daarnaast ten overvloede het navolgende.

4. Aan de uitreiking van de beschuldiging lag ten grondslag het rapport van de bataljonscommandant. Dit rapport bevindt zich niet bij de stukken. Op grond daarvan blijkt niet uit enig bewijsmiddel dat gestrafte zich heeft schuldig gemaakt aan de beweerde gedraging, te weten het gebruik van een MB op 17 augustus 2006 om circa 07:00 uur voor verplaatsingen van en naar de onderofficiers legering. Ook in het tuchtrecht moet voldoende bewijs voorhanden zijn in de vorm van wettige bewijsmiddelen als genoemd in de artikelen 70 en 71 van de Wet militair tuchtrecht, om een gedraging bewezen te kunnen achten en straf op te kunnen leggen.

Indien de militaire kamer daaraan zou zijn toegekomen, dan had de beslissing in eerste aanleg om deze reden vernietigd moeten worden en diende gestrafte te worden vrijgesproken.

BESLISSING:

De militaire kamer, rechtdoende in beroep:

Verstaat dat het tuchtproces in eerste aanleg van rechtswege is geëindigd.

Vernietigt daarom zowel de beslissing op beklag als de beslissing in eerste aanleg.

NASCHRIFT

a. Formaliteiten bij de tuchtrechtelijke afdoening van een strafbaar feit.

Art. 79 WMT maakt het mogelijk dat de in dat artikel genoemde strafbare feiten met toestemming van de officier van justitie tuchtrechtelijk worden afgedaan. In deze uitspraak is daarvan ook sprake. De commandant heeft op het straffenformulier de datum en het nummer van de toestemming vermeld (art. 79, eerste lid, laatste zin WMT).

Die datum is van belang omdat daarmee de termijn start waarbinnen de commandant een beschuldiging kan uitreiken (art. 53, eerste lid, laatste zinsdeel, WMT). In de beschuldiging wordt de tuchtrechtelijke pendant van het strafbare feit vermeld naast art. 79 WMT. In dit geval is dat voor een geval van joy-riding art. 36 WMT, het zonder daartoe gerechtigd zijn, gebruik maken van goederen of diensten van de krijgsmacht.

b. Een tuchtzaak eindigt van rechtswege als er binnen de voorgeschreven termijn geen uitspraak is gedaan.

De commandant heeft in deze zaak de beschuldiging uitgereikt (op 25 augustus 2006) binnen 21 dagen nadat hij de toestemming van de officier van justitie had gekregen (op 23 augustus 2006). Op de dag van die uitreiking begint dan het tuchtproces in eerste aanleg (art. 51, eerste lid, WMT).

Volgens art. 53, eerste lid, onder b, WMT eindigt een tuchtproces in eerste aanleg van rechtswege als er geen beslissing is genomen in de 21 dagen na de aanvang, dus na de uitreiking van de beschuldiging, tenzij die termijn is verlengd. Een verlenging kan zich voordoen bij:

- i. de uitsluiting van een vertrouwensman. De termijn wordt met een dag verlengd (art. 59, tweede lid, WMT);

- ii. indien de beschuldigde wegens een gewichtige reden - gedacht kan worden aan bijvoorbeeld ziekte - niet verschijnt bij het onderzoek. De commandant schort het onderzoek op of schorst het en de termijn wordt verlengd met de duur van de opschorting of schorsing, maar met maximaal 21 dagen (art. 59, tweede lid, WMT);

- iii. indien de beschuldigde zonder gewichtige reden niet verschijnt bij het onderzoek. De commandant schort het onderzoek op of schorst het voor een bepaalde tijd. De termijn wordt verlengd met de duur van de opschorting of schorsing, maar met maximaal 21 dagen (art. 59, derde lid, WMT);

- iv. indien de commandant meent dat er sprake is van een voorschrift dat in strijd is met een hogere regeling en hij daarover de beslissing van de militaire kamer van de rechtbank inroept (art. 80, eerste lid, WMT). De termijn wordt verlengd met de tijd die de rechtbank nodig heeft om tot een beslissing te komen. Aan deze verlenging is geen maximum verbonden;

- v. indien de laatste dag van die 21 dagen valt op een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag wordt de termijn met de eerstvolgende dag verlengd die niet is een zaterdag, zondag of feestdag (art. 110 WMT / art. 1 Algemene termijnenwet).

De militaire kamer constateert dat na de uitreiking van de beschuldiging op 25 augustus 2006 pas het onderzoek werd gehouden op 21 oktober 2006 gevolgd door een beslissing op diezelfde dag. Tevens constateert de rechtbank dat er geen sprake is geweest van een verlenging als hiervoor vermeld en dat - behalve in het geval van de situatie genoemd in art. 80 WMT - die verlengde termijn dan toch maximaal 42 dagen had kunnen zijn. Ook in geval van zo'n verlenging (behalve in het geval van toepassing van art. 80 WMT) zou de beslissing op 21 oktober 2006 ruim buiten de termijn hebben gelegen.

Nu de 21e dag na de uitreiking op een vrijdag valt (15 september 2006), komt ook de Algemene termijnenwet niet in beeld en loopt de termijn af met het verstrijken van die 15e september.

Op vrijdag 15 september 2006 had de commandant nog een beslissing kunnen nemen. Nu hij dat niet heeft gedaan, is het tuchtproces met het aanbreken van 16 september 2006 geëindigd en van die beëindiging had de commandant schriftelijk mededeling moeten doen aan de beschuldigde (art. 54, tweede lid, WMT).

Alles wat in dit geval na 15 september gebeurd is, zoals het onderzoek en de uitspraak in eerste aanleg, het onderzoek op beklag en de uitspraak op beklag had dan ook niet meer kunnen plaatsvinden en de militaire kamer vernietigt dan ook zowel de beslissing in eerste aanleg als die op beklag.

c. Gelijkstelling van dagen met feestdagen als bedoeld in de Algemene termijnenwet.

In de Algemene termijnenwet is vastgelegd dat een wettelijke termijn - dus ook die in de Wet militair tuchtrecht - die eindigt op een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag wordt verlengd met de eerstvolgende dag die niet een zaterdag, zondag of feestdag is.

Art. 3, eerste lid, Algemene termijnenwet noemt als erkende feestdagen: Nieuwjaarsdag, de Christelijke tweede Paas- en tweede Pinksterdag, de beide Kerstdagen, Hemelvaartsdag, Koninginnedag en 5 mei, terwijl in het tweede lid Goede Vrijdag wordt gelijkgesteld met de hiervoor genoemde feestdagen. Het derde lid geeft de mogelijkheid bij koninklijk besluit bepaalde dagen gelijk te stellen met algemeen erkende feestdagen. De praktijk is dat deze mogelijkheid veelal gebruikt wordt om zogenaamde brugdagen, dagen die liggen tussen een feestdag en een weekend, met een feestdag gelijk te stellen, waardoor officiële instanties - bijvoorbeeld een griffie van een rechtbank - op die dagen gesloten kunnen worden.

Er zijn thans twee koninklijke besluiten van belang waarin dagen worden genoemd die gelijkgesteld worden met feestdagen. In het koninklijk besluit van 26 november 2003, nr. 03.004876 dat is gepubliceerd in de Staatscourant van 30 december 2003, nr. 251, p. 7 worden voor het jaar 2007 de volgende dagen gelijkgesteld met een feestdag: 27, 28 en 31 december 2007.

In het koninklijk besluit van 27 september 2007, nr. 07.003139 dat is gepubliceerd in de Staatscourant van 8 oktober 2007, nr. 194, p. 7 worden tot en met het jaar 2010 de volgende dagen met feestdagen gelijkgesteld: 24 december 2007, 2 mei 2008, 2 januari 2009, 1 mei 2009, 4 mei 2009, 22 mei 2009 en 14 mei 2010.

Voor het tuchtrecht zijn deze gelijkstellingen van belang bij bijvoorbeeld de termijnen voor het uitreiken van een beschuldiging, het indienen van een beklagschrift of van een beroepsschrift. De hele periode beginnend met 22 december 2007 en eindigend met 1 januari 2008 bestaat nu uit zaterdagen, zondagen, erkende feestdagen en met feestdagen gelijkgestelde dagen. De eerste dag die niet zo'n dag is, is 2 januari 2008 en daarop kan dus in voorkomend geval alsnog worden uitgereikt of ingediend.

Overigens wil die verlenging via de Algemene termijnenwet niet zeggen dat op zaterdagen, zondagen en feestdagen en met feestdagen gelijkgestelde dagen niet kan of mag worden uitgereikt of ingediend. Een militair die met de Kerstdagen wacht heeft of in een weekend dienst verricht, kan dus zonder problemen een beschuldiging uitgereikt krijgen.

J.R.G.J.